

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2005-150-0175
Dok.: LBN41155

Besvarelse af spørgsmål nr. 126 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

Spørgsmål:

”Ministerens kommentar udbedes til henvendelsen af 30/11-05 fra Amnesty International om politiklagesystemet jf. REU alm. del - bilag 197. Spørgsmålet stilles med henblik på et senere samråd.”

Svar:

Amnesty International anfører i henvendelsen, at den nugældende politiklageordning rejser problematiske spørgsmål om uvildighed og objektivitet i klagebehandlingen.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Det fremgår af retsplejelovens § 1019, stk. 1, at statsadvokaterne behandler klager over politipersonalets adfærd i tjenesten, og af stk. 2, at Rigspolitichefen efter anmodning yder statsadvokaterne bistand til undersøgelsen. Endvidere fremgår det af stk. 3, at politiet på egen hånd kan foretage uopsættelige undersøgelseskridt. Der indgår tilsvarende bestemmelser i retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale, jf. retsplejelovens § 1020 b, stk. 2 og 3.

Spørgsmålet om behandlingen af sagerne er behandlet i pkt. 3.4.4. i de almindelige bemærkninger til lovforslag L 242 af 27. april 1995 om behandlingen af klager over politipersonalet mv., hvoraf følgende fremgår:

”Statsadvokaten eller det juridisk uddannede personale i statsadvokaturerne - herunder advokater der er beskikket som medhjælpere for statsadvokaten - bør forestå undersøgelser i klagesager og efterforskning i straffesager. Det må i den forbindelse forudsættes, at det sikres, at der er de fornødne personalemæssige ressourcer i statsadvokaturerne til at løse denne opgave.”

Udvalget finder ikke, at der bør ansættes politiuddannede efterforskere i statsadvokaturerne.

Som beskrevet i betænkningens kapitel 11, afsnit 5, kan politiets deltagelse i undersøgelsen/efterforskningen i sager mod politipersonale efter udvalgets opfattelse ikke helt undværes. Også under en fremtidig ordning vil der være behov for, at politiet gennemfører gerningsstedsundersøgelser og foretager uopsættelige efterforskningsskridt. Desuden må politiets tekniske afdelinger foretage eventuelle tekniske undersøgelser.

I særlige tilfælde bør statsadvokaten efter udvalgets opfattelse kunne anmode om bistand fra Rigspolitechefens Rejseafdeling. Der vil f.eks. kunne opstå behov herfor, hvis en enkelt sag er meget omfattende eller kompliceret, eller hvis statsadvokaturen i en periode er belastet med særligt mange sager. Statsadvokaten må også om fornødent kunne anmode om bistand fra Rigspolitiets øvrige afdelinger, herunder Teknisk Afdeling.

Med henblik på at sikre fleksibiliteten bør det ifølge udvalget inden for de skitserede rammer overlades til statsadvokaten i de konkrete tilfælde at træffe nærmere bestemmelse om, hvorledes undersøgelsen/efterforskningen mest hensigtsmæssigt gennemføres. Undersøgelsen/efterforskningen foretages i alle tilfælde for statsadvokaten og på dennes ansvar. Selve afgørelsen i sagerne træffes af statsadvokaten.”

Det har tidligere været fast praksis, at sager omfattet af politiklagenævnssordningen normalt alene har været behandlet af statsadvokaturenes chargerede personale, der foruden statsadvokaten omfatter statsadvokatassessorer og vicesstatsadvokater.

Jeg har imidlertid på statsadvokatmødet den 3. maj 2005 på baggrund af de hidtidige erfaringer tilkendegivet, at der kunne være anledning til at indtage en mere nuanceret holdning til dette spørgsmål, således at flere medarbejdere kan deltage i behandlingen af sagerne. Sigtet hermed har været at søge at nedbringe sagsbehandlingstiden i politiklagenævnsager.

Det er herefter op til den enkelte statsadvokat at vurdere, om der er sager, som andre juridiske medarbejdere end de ovennævnte – afhængig af erfaring og kompetencer – vil være i stand til at behandle.

Statsadvokaten for København, Frederiksberg og Tårnby har oplyst, at der er indført en ordning, således at statsadvokatfuldmægtige behandler visse klagesager. Der er typisk tale om mindre adfærdsklager og behandlingen af sagerne sker i samråd med en assessor eller vicesstatsadvokat, der også underskriver afgørelsen, medmindre det følger af de interne regler, at statsadvokaten selv underskriver afgørelsen.

Behandlingen af sager foretages i alle tilfælde på statsadvokatens vegne og på dennes ansvar.

Det er min opfattelse, at hverken politiets begrænsede muligheder for at deltage i behandlingen af politiklagenævnsager, der er forudsat i loven og dens forarbejder, eller statsadvokatfuldmægtigenes deltagelse i behandlingen af visse klagesager giver anledning til principielle betænkeligheder.

Jeg finder således, at politiklagenævsordningen fremdeles administreres i overensstemmelse med lovens intentioner, og at der ikke er grundlag for at betvivle, at sagerne behandles under iagttagelse af den uvildighed og objektivitet, der er både grundlæggende og påkrævet ved behandlingen af klager over politiet.”

Som jeg tidligere har tilkendegivet, lægger jeg naturligvis stor vægt på, at klagesager mod politiet behandles på en måde, som virker betryggende for alle implicerede parter.

Som bekendt udarbejdede Rigsadvokaten sidste år en redegørelse for behandlingen af sager mod politiet i de øvrige nordiske lande og i Storbritannien. Rigsadvokatens redegørelse blev drøftet på et samråd i Retsudvalget den 10. juni sidste år.

Som det fremgår af Rigsadvokatens redegørelse, er der forskelle i den måde, hvorpå de øvrige nordiske lande og Storbritannien har valgt at organisere deres klagesagsordninger. Som jeg tilkendegav under samrådet den 10. juni 2005, har Rigsadvokatens redegørelse bekræftet mig i, at den danske ordning med uafhængige politiklagenævn er at foretrække. Det er således min opfattelse, at politiklagenævsordningen fungerer tilfredsstillende, og jeg finder derfor ikke, at der er grundlag for at ændre den danske klageordning.

Jeg kan endelig oplyse, at der ved lov nr. 558 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven (Forbedring af voldtægtsofres retsstilling m.v. og beskikkelse af bistandsadvokat for pårørende til afdøde i straffesager mod politipersonale) i retsplejelovens § 1020 e blev indsat en hjemmel til, at der i straffesager mod politipersonale kan beskikkes en bistandsadvokat til afdødes nære pårørende, hvis forholdene taler derfor. Ændringen indebærer bl.a., at en bistandsadvokat for en pårørende – på samme måde som en bistandsadvokat for den forurettede i tilsvarende sager – har ret til aktindsigt i hele det ved undersøgelsen tilvejebragte materiale, uanset om der er rejst tiltale i sagen eller ej.